

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 września 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Lucyna Morys - Magiera

Sędzia: SO Anna Hajda (spr.)

SR del. Maryla Majewska – Lewandowska

Protokolant Aleksandra Walczak

po rozpoznaniu w dniu 8 września 2016 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa W. S. (1) i N. S.

przeciwko R. S. (1)

o podwyższenie alimentów

i z powództwa wzajemnego R. S. (1)

przeciwko W. S. (1) i N. S.

o obniżenie alimentów

na skutek apelacji powódek

od wyroku Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej

z dnia 29 lutego 2016 r., sygn. akt III RC 409/15

I zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 1 w ten sposób, że:

a) zasądza od pozwanego R. S. (1) na rzecz powódki W. S. (1) alimenty w kwocie po 700zł (siedemset złotych) miesięcznie, poczynając od dnia 13 lipca 2015r., płatne do rąk matki B. S. (1) w terminie do dnia 15 każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w przypadku zwłoki w płatności którejkolwiek z rat, a to w miejsce alimentów orzeczonych wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 9 lipca 2013r. w sprawie sygn. akt XII RC 81/13;

b) zasądza od pozwanego R. S. (1) na rzecz powódki N. S.

alimenty w kwocie po 700zł (siedemset złotych) miesięcznie, poczynając od dnia 13 lipca 2015r., płatne do rąk matki B. S. (1) w terminie do dnia 15 każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w przypadku zwłoki w płatności którejkolwiek z rat, a to w miejsce alimentów orzeczonych wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 9 lipca 2013r. w sprawie sygn. akt XII RC 81/13;

c) oddala powództwo w pozostałej części.

II oddala apelację w pozostałej części;

III odstępuje od obciążenia pozwanego kosztami sądowymi w postępowaniu odwoławczym.

SSO Anna Hajda SSO Lucyna Morys - Magiera SSR (del.) Maryla Majewska - Lewandowska

UZASADNIENIE

W dniu 13 lipca 2015 roku do Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej wpłynął pozew małoletnich W. S. (2) i N. S. działających przez matkę B. S. (2) przeciwko R. S. (2) o podwyższenie alimentów z uprzednio zasadzonej kwoty 500 zł miesięcznie na każdą z nich do kwoty 800 zł miesięcznie.

Pozwany i powód wzajemny, zwany dalej pozwanym w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa o podwyższenie alimentów w całości. Jednocześnie pozwany wniósł o obniżenie alimentów na rzecz każdej z powódek z kwoty 500 zł miesięcznie do kwoty 400 zł miesięcznie.

Wyrokiem z dnia 29 lutego 2016 roku Sąd Rejonowy w Rudzie Śląskiej oddalił powództwo główne, oddalił powództwo wzajemne i nie obciążył stron kosztami postępowania.

Podstawą tej treści rozstrzygnięcia były następujące ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy.

Sąd Rejonowy w Rudzie Śląskiej wyrokiem z dnia 25 lipca 2012 roku w sprawie, sygn. akt III RC 794/11 zasądził od pozwanego R. S. (1) na rzecz małoletnich powódek W. S. (1) i N. S. alimenty w kwocie po 500 zł miesięcznie na rzecz każdej z uprawionych, łącznie alimenty w kwocie po 1000 zł miesięcznie. Wyrok uprawomocnił się z dniem 1 września 2012 roku.

Sąd Okręgowy w Gliwicach wyrokiem z dnia 9 lipca 2013 roku w sprawie, sygn. akt XII RC 81/13 rozwiązał przez rozwód małżeństwo B. S. (1) i R. S. (1) – bez orzekania o winie stron. Wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnimi dziećmi N. S. i W. S. (1) powierzono B. S. (1) zapewniając R. S. (1) prawo do współdecydowania o istotnych sprawach dzieci. Obowiązek łożenia na utrzymanie małoletnich dzieci nałożono na obie strony i zobowiązano R. S. (1) do łożenia na rzecz małoletniej N. S. alimentów w kwocie po 500 zł miesięcznie i na rzecz małoletniej W. S. (1) alimentów w kwocie po 500 zł, łącznie 1000 zł miesięcznie, zgodnie z wyrokiem Sądu Rejonowego we Rudzie Śląskiej z dnia 25 lipca 2012 roku, sygn. akt III RC 794/11. We wskazanym wyroku uregulowano także kontakty pozwanego z małoletnimi powódkami. Wyrok uprawomocnił się z dniem 31 lipca 2013 roku.

Małoletnie powódki N. S. i W. S. (1) są bliźniaczkami i urodziły się w dniu (...). Pochodzą ze związku małżeńskiego B. S. i R. S. (1). Cierpią na atopowe zapalenie skóry, przez co konieczne jest stosowanie specjalnych kosmetyków i leków. Są uczulone na mleko, orzechy, czekoladę oraz prawdopodobnie na pyłki roślin. Uczęszczają do I klasy Szkoły Podstawowej nr (...) w R.. Korzystają z programu darmowych podręczników szkolnych. Matka małoletnich powódek zakupiła im jednie podręczniki i ćwiczenia do lekcji religii za kwotę 35 zł dla każdej z nich.

Koszty utrzymania każdej z powódek wynoszą miesięcznie ok. 800 zł. Na wskazaną kwotę składają się wydatki na: balsamy 64 zł, żel do mycia 35 zł, krem do twarzy 15 zł, szampon 15 zł, maść sterydową 20 zł, wyprawkę szkolną wraz z plecakiem 294 zł na rok, mundurek szkolny 100 zł na rok, komitet rodzicielski 60 zł na rok, ubezpieczenie 48 zł na rok, obiady szkolne 80 zł, wyżywienie 250 zł, basen 20 zł, kino 15 zł, salę zabaw 9 zł, odzież i obuwie ok. 200 zł, wypoczynek wakacyjny 900 zł na rok.

Matka małoletnich powódek B. S. (1) ma 32 lata, jest zdrowa. Pracuje jako pracownik gospodarczy na rzecz (...) w K.. Zarabia 2264,16 zł brutto miesięcznie. Otrzymuje 13 pensję. Jej średnie miesięczne wynagrodzenie po uwzględnieniu wszystkich dodatków wyniosło w 2015 roku ok. 1975 zł. Poności koszty utrzymania mieszkania w kwocie po ok. 885 zł. Na wskazaną kwotę składają się opłaty za: czynsz 430 zł, wodę 120 zł, ogrzewanie 2000 zł na sezon grzewczy, prąd 150 zł, gaz 35 zł

Pozwany R. S. (1) ma 33 lata, jest z wykształcenia technikiem elektronikiem. Cierpi na chorobę alkoholową. W dniach od 14 października 2015 roku do 2 grudnia 2015 roku odbył leczenie odwykowe, na które sam zdecydował się bez wcześniejszej diagnozy. Ostatnio pracował w firmie (...) z o.o. w K. jako operator wózka widłowego. Zarabiał 3371, 02 zł brutto miesięcznie wraz z nadgodzinami. Jego średnie miesięczne wynagrodzenie netto po doliczeniu wszystkich dodatków i godzin nadliczbowych wyniosło w 2015 roku 2742,25 zł. Został zwolniony dyscyplinarnie na podstawie art. 30 § 1 pkt 3 k.p. w zw. z art. 52 § 1 pkt 1 k.p. tj. ciężkie naruszenie podstawowych obowiązków pracowniczych a mianowicie samowolne opuszczenie stanowiska pracy i nieobecności nieusprawiedliwione w pracy. Obecnie pozostaje zarejestrowany jako osoba bezrobotna bez prawa do zasiłku. Korzysta z pomocy swojej rodziny. Mieszka wraz ze swoją babcią. Do października 2015 roku wraz z wskazaną po połowie opłacali mieszkanie. Obecnie babcia pozwanego w całości ponosi koszty utrzymania mieszkania. Na koszty wskazanego mieszkania składają się między innymi: czynsz ok. 460 zł, woda, 90 zł, telewizja i internet 130 zł. Pozwany opłaca swój telefon kwotą ok. 170 zł miesięcznie.

Oprócz powódek, pozwany nie ma nikogo na utrzymaniu. Stara się realizować kontakty z powódkami. W związku z kontaktami, zakupuje gry planszowe, bądź inne zabawki.

Pozwany dobrowolnie płaci alimenty. We wcześniejszym okresie posiadał zaległość i prowadzona była egzekucja komornicza.

W czasie wydania poprzedniego orzeczenia o alimentach małoletnie powódki miały po 4 lata. Chorowały na atopowe zapalenie skóry. Wymagały odpowiedniej diety i środków pielęgnacji. Matka małoletnich powódek pracowała jako pracownik gospodarczy na rzecz (...) w K.. Zarabiała 1100 zł netto miesięcznie. Małoletnie powódki uczęszczały do przedszkola, czego koszt wynosił 350 zł na każdą z powódek. Małoletnia powódka N. S. musiała korzystać z wkładek ortopedycznych. Łączny koszt utrzymania małoletnich powódek wynosił 1200 zł. Małoletnie powódki wraz z ich matką zamieszkiwały u dziadków macierzystych powódek. Matka małoletnich powódek przekazywała im po 200 zł za każdą z powódek tytułem udziału w kosztach utrzymania mieszkania. Pozwany pracował jako kierowca Tira. Jego faktyczne dochody wynosiły ok. 3500 zł netto miesięcznie. Mieszkał sam i ponosił koszty utrzymania mieszkania w kwocie 570 zł miesięcznie.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy, przywołując dyspozycję art. 138 k.r.o. i art. 133 k.r.o. wskazał, że Sąd orzekając o obowiązku alimentacyjnym nie kieruje się aktualną sytuacją obowiązanego gdyż decydujące znaczenie mają możliwości zarobkowe i majątkowe obowiązanego oraz środki finansowe jakimi mógłby dysponować przy dołożeniu należytej staranności. Sąd ustalił zatem, że pozwany, pracując jako operator wózka widłowego i pracując także w ramach nadgodzin jest w stanie osiągnąć średnie zarobki w kwocie ok. 2700 zł miesięcznie. Biorąc pod uwagę potrzeby obowiązanego, jak i fakt, że w czasie gdy pracuje, dzieli się kosztami utrzymania mieszkania z swoją babcią, niezasadne byłoby obniżenie obowiązku alimentacyjnego od pozwanego na rzecz powódek. Dotychczasowe alimenty, nie naruszają bowiem koniecznych środków utrzymania pozwanego, jak i są możliwe do realizacji przez niego. Z tego względu, na zasadzie art. 138 k.r.o. w zw. z art. 133 § 1 k.r.o., art. 135 § 1 k.r.o. oraz art. 136 k.r.o. Sąd oddalił powództwo wzajemne pozwanego o obniżenie obowiązku alimentacyjnego.

Jednocześnie wskazał Sąd I instancji, że jakkolwiek stosunki uległy zmianie, to na zasadzie art. 138 k.r.o. zmiana ta nie uzasadnia podwyższenia alimentów od pozwanego na rzecz powódek. W ocenie Sądu bez wątplenia pozostaje, że potrzeby powódek wzrosły od czasu poprzedniego orzeczenia o alimentach. Poprzednio utrzymanie każdej z powódek kosztowało po 600 zł. Obecnie na utrzymanie każdej z powódek potrzebna jest kwota ok. 800 zł. Jednocześnie jednak wskazać należy, że w czasie wydania poprzedniego orzeczenia matka małoletnich powódek zarabiała ok. 1100 zł netto miesięcznie. Obecnie po doliczeniu wszystkich dodatkowych składników wynagrodzenia, jej średnie wynagrodzenie wynosi ok. 2000 zł netto miesięcznie. Tym samym jej zarobki uległy niemal podwojeniu. Jednocześnie pozwany, nawet po uwzględnieniu powołanego art. 136 k.r.o. zarabia ok. 2700 zł, gdy poprzednio osiągał wynagrodzenie w kwocie ok. 3500 zł. Ponadto, mimo, iż zastosowanie znajduje powołany przepis, nie sposób całkowicie pominąć rzeczywistej sytuacji pozwanego, tj. że obecnie pozostaje on bez pracy.

Z uwagi na powyższe, uznając, że zmiana stosunków nie uzasadnia zmiany orzeczenia o alimentach, na zasadzie art. 138 k.r.o. w zw. z art. 133 § 1 k.r.o. i art. 135 § 1 k.r.o. Sąd oddalił powództwo o podwyższenie alimentów.

Zgodnie z art. 102 k.p.c. Sąd nie obciążył stron kosztami postępowania.

Z wyżej wskazanym rozstrzygnięciem nie zgodziły się powódki wywodząc apelację i zaskarżając rozstrzygnięcie w części w jakiej powództwo główne zostało oddalone. Skarżące zarzuciły naruszenie przepisów prawa materialnego, a w szczególności : - art. 133 § 1 krio w zw z art. 135 § 1 krio poprzez błędną jego wykładnię, nieuwzględnienie potrzeb małoletnich powódek, jak i możliwości zarobkowych i majątkowych pozwanego; - art. 135 § 2 krio poprzez jego niezastosowanie wobec nieuwzględnienia osobistych starań matki powódek przy ustaleniu kosztów utrzymania. Powódki zarzuciły także błąd w ustaleniach faktycznych sprawy przez błędne przyjęcie, że pozwany nie jest w stanie ponieść większych alimentów względem córek jednocześnie przyznając iż potrzeby powódek wzrosły od momentu ustalenia poprzednich alimentów. Apelujące wskazały także na błąd w ustaleniach faktycznych w zakresie w jakim poprzednie dochody pozwanego określono na kwotę 3.500,00 złotych.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty skarżące domagały się zmiany zaskarżonego orzeczenia i podwyższenia alimentów do kwoty po 800,00 złotych na każdą z powódek, zasądzenie alimentów od dnia wniesienia pozwu oraz uchylenia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelację powódek w znacznej części uznał Sąd Okręgowy za uzasadnioną.

W ocenie Sądu II instancji Sąd Rejonowy zasadniczo prawidłowo ustalił w sprawie stan faktyczny, wskazał fakty, które uznał za udowodnione oraz dowody, na których się oparł, lecz z tak ustalonego stanu faktycznego częściowo wyprowadził nietrafne wnioski. Słusznie zatem Sąd Rejonowy skonstatował, że od daty poprzedniego rozstrzygnięcia kształtującego wysokość alimentów na rzecz powódek, usprawiedliwione potrzeby uprawnionych wzrosły i obecnie kształtują się na poziomie około 800,00 złotych miesięcznie. Jednocześnie wskazania wymaga, że do kwoty tej dodać należy koszty utrzymania mieszkania i mediów, które w całości pokrywa matka powódek, a które w skali miesiąca kształtują się na poziomie 900,00 złotych. Zatem dokonując matematycznego przeliczenia tych kosztów dodatkowo na każdą z powódek należy doliczyć dalszą kwotę 300,00 złotych. Bez wątplenia także rację mają powódki wskazując, że matka uprawnionych w znacznej części realizuje swój obowiązek alimentacyjny względem córek poprzez osobiste sprawowanie pieczy, wychowanie, zatem to pozwanego – co oczywiste – w większym stopniu musi obciążać obowiązek finansowego przyczyniania się do ponoszenia kosztów utrzymania uprawnionych. Nie można także tracić z pola widzenia okoliczności, że powódki rozpoczęły realizację obowiązku szkolnego, co z jednej strony generuje wzrost kosztów ich utrzymania, z drugiej zaś strony potrzebę poświęcania im czasu w większym niż dotychczas wymiarze. Z ustaleń poczynionych w sprawie wynika, że pozwany nie zajmuje się córkami, nie interesuje się ich potrzebami, nie sprawuje nad nimi pieczy i wszystkie te obowiązki spoczywają na matce uprawnionych. Powyższe prowadzić musi do wniosku o zasadności żądania powódek w przedmiocie podwyższenia alimentów. Trafnie także przywołał Sąd Rejonowy dyspozycję art. 136 krio, prawidłowo wskazując, że analizując zasadność żądania pozwu wzajemnego nie uwzględnił zmiany sytuacji finansowej pozwanego, która realnie miała miejsce po dacie ostatniego rozstrzygnięcia w przedmiocie alimentów. Przyjąć zatem należy, że możliwości majątkowe i zarobkowe pozwanego kształtują się co najmniej na poziomie 2.700,00 złotych, co – w ocenie Sądu II instancji – pozwala na przyczynianie się do zaspokajania kosztów utrzymania powódek w kwotach po 700,00 złotych miesięcznie. Równocześnie bezspornie pozwany zamieszkując ze swoją babcią koszty utrzymania mieszkania ponosi w połowie, lub w ogóle ich nie ponosi, co w sposób znaczący minimalizuje jego koszty utrzymania. Podkreślenia wymaga także, że obowiązek alimentacyjny względem małoletnich dzieci wyprzedza pod względem swej doniosłości wszelkie inne zobowiązania finansowe zobowiązanego.

Reasumując powyższe doszedł Sąd Okręgowy do przekonania, że roszczenie powódek zasługuje na uwzględnienie w zakresie kwoty 200,00 złotych i jest uzasadnione od dnia wniesienia pozwu w niniejszej sprawie. Nie uszło uwadze

Sądu Okręgowego, że w dacie wniesienia pozwu uprawnione nie były jeszcze uczennicami, ale w tym właśnie okresie istniała potrzeba zakupu niezbędnego wyposażenia szkolnego.

Wobec powyższego zaskarżone orzeczenie w punkcie pierwszym, tj. w zakresie rozstrzygnięcia w przedmiocie roszczenia z pozwu głównego zostało zmienione, stosownie do treści art. 386 § 1 kpc.

W pozostałej części, uznając zarówno żądanie pozwu, a tym samym i apelację za niezasadną, orzeczono o jej oddaleniu na zasadzie art. 385 kpc.

Orzekając o kosztach postępowania odwoławczego zastosowano dobrodziejstwo z art. 102 kpc i odstąpiono od obciążania pozwanego tymi kosztami przy uwzględnieniu realnej sytuacji finansowej pozwanego oraz faktu, że pozwany posiadane środki finansowe winien w pierwszej kolejności przeznaczyć na zaspokajanie potrzeb małoletnich powódek.

SSO Anna Hajda SSO Lucyna Morys – Magiera SSR (del.) Maryla Majewska – Lewandowska